

Obsah

Předmluva	7
Poznámka k použité terminologii	9
Poznámka k technickému zpracování	11
1. Úvod	13
2. Historie akciové společnosti	15
2.1 Geneze organizovaných ekonomických entit	15
2.1.1 Starověký Řím	15
2.1.2 Středověká Evropa	16
2.2 Geneze a vzestup společností	18
2.2.1 Dvojitá cesta k akciové společnosti	18
2.2.2 První velké společnosti na britských ostrovech	22
2.2.3 První velké společnosti v kontinentální Evropě	27
2.3 Symbióza státu a společností	31
2.3.1 Monopol	31
2.3.2 Veřejné finance	38
2.3.3 Doba určitá	40
2.3.4 První regulace	41
2.4 Cesta k obecné právní úpravě společností	42
2.4.1 Joint-stock ventures	42
2.4.2 Obecné zákony o akciových společnostech	44
2.4.3 Charta versus registrace	48
2.4.4 Ručení omezené a neomezené	50
3. Fenomén rozptýleného vlastnictví	55
3.1 Dominance velkých akciových společností	55
3.1.1 Nárůst velikosti	55
3.1.2 Velikost jako výhoda	58

3.2	Geneze corporate governance	62
3.2.1	Vliv investorů na řízení	62
3.2.2	Investorská struktura	66
3.3	Moderní corporate governance	69
3.3.1	Systémy corporate governance	69
3.3.2	Konvergence obou systémů	73
3.3.3	Rozptýlené vlastnictví a rozvinutost ekonomiky	77
3.4	Neprávní příčiny systému vlastnictví	77
3.4.1	Sociální kapitál	77
3.4.2	Historický vývoj společností	80
3.4.3	Politická ideologie	86
3.4.4	Kulturní bariéry	88
3.4.5	Psychologické důvody	90
3.4.6	Velikost trhu	91
4.	Právní předpoklady pro rozptýlené vlastnictví	93
4.1	Právo obecně	93
4.1.1	Význam právní regulace	93
4.1.2	Common law versus civil law	96
4.1.3	Angažovanost státních orgánů	100
4.2	Korporátní právo a právo kapitálového trhu	104
4.2.1	Monistický versus dualistický model	104
4.2.2	Spolurozhodování zaměstnanců	108
4.2.3	Fiduciární povinnosti	109
4.2.4	Prolomení omezeného ručení	116
4.2.5	Fundamentální změny ve struktuře společnosti	118
4.2.6	Nezávislí direktori	123
4.3	Odměňování manažerů	131
4.3.1	Ekonomické souvislosti	131
4.3.2	Reformní tendence	137
4.3.3	Dodd-Frank Act	146
4.3.4	Princip „say on pay“	151
4.3.5	Srovnání právních úprav	158
4.3.6	Shrnující úvaha	160

4.4	Další odvětví práva	161
4.4.1	Finanční právo	161
4.4.2	Právo hospodářské soutěže	168
4.4.3	Insolvenční právo	169
4.4.4	Pracovní právo a právo sociálního zabezpečení	171
4.4.5	Správní právo	173
4.4.6	Trestní právo	179
5.	Závěr	185
	Seznam zdrojů	193
	Vysvětlivky	219
	Rejstřík	227
	Summary	231

Předmluva

Čtenářům se dostává do rukou monografie, která je určena zejména právním teoretikům, pedagogům a studentům, přičemž pro posledně zmíněné může sloužit taktéž jako učebnice.

Monografie zpracovává, jako prioritní, materii akciových společností s rozptýleným vlastnictvím akcií, včetně *corporate governance* u tohoto typu akciových společností.

Obsahový záběr této monografie je však širší a zahrnuje vedle problematiky správy akciových společností v užším pojetí i historii a podstatu akciových společností a dalších ekonomických entit. Popis historického vývoje společností, stejně jako rozbor jejich podstaty, je významným nástrojem pro pochopení aspektů jejich správy v současné době.

Autorovou milou povinností rovněž je poděkovat za podporu při zpracovávání této monografie a taktéž za podporu převedení autorského textu do knihy dostupné co nejširšímu okruhu čtenářů. Víceru osob si v této souvislosti zaslouží vyslovení díky. Některé z nich však nelze nezmínit jmenovitě v rámci této předmluvy.

Na prvním místě patří autorovo poděkování profesoru Janu Dědičovi, bez jehož transferované vědecké inspirace a kolegiálního povzbuzování by tato monografie nebyla vznikla. Profesor Dědič v postavení školitele docílil svými radami a povzbuzováním toho, aby autor v postavení doktoranda napsal, respektive dokončil, disertační práci s názvem „Rozptýlené vlastnictví akcií“, která následně byla transformována na tuto monografii.

Poděkování dále patří docentu Karlu Beranovi, který byl autorovi nápomocen radami v procesu vydávání této monografie. Docentu Janu Urbanovi pak náleží dík za zajištění finanční podpory pro vydání této monografie, čímž tuto monografii učinil cenově dostupnější studentům.

A v neposlední řadě náleží poděkování mým nejbližším, kteří svou podporou, třebas i tichou a nevyřčenou, umožnili dotažení mého autorského úsilí do zdárného konce.